

La platja d'Es Trenc, un polèmic espai natural de Mallorca

Durant el primer cap de setmana d'aquest mes de juny, un total de divuit persones foren denunciades, pel fet de prendre el sol i/o banyar-se completament nues, a la platja

Josep ROSELLÓ

d'Es Trenc, al terme municipal de Campos. Dilluns, dia 4, un tractor propietat de l'amo d'una guingueta instal·lada a la conflictiva platja fou destrossat per un grup «d'incontrolats».

Aquestes són les darreres conseqüències de

l'aprovació, per part del Parlament Balear, el passat dia 31 de maig, de la Llei de Declaració d'Àrea Natural d'Especial Interès per a Es Trenc-Salobra de Campos. Gairebé la darrera passa legislativa d'un procés que començà en l'època pre-autonòmica de les Balears.

Herència pre-autonòmica
Quasi al final del seu pe-

**Els nudistes
paguen els
plats
trencats del
dissens
polític**

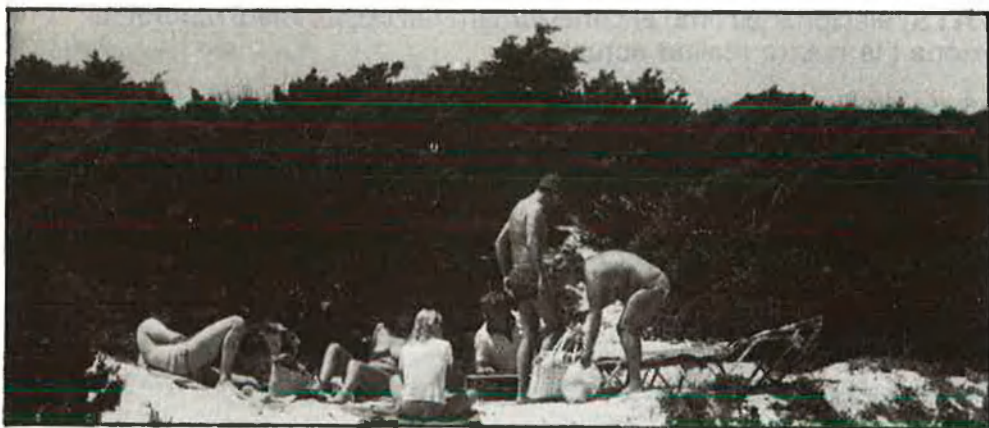
ríode d'existència, el Consell General Interinsular (màxim organisme de la pre-autonomia balear) va suspendre el planejament urbanístic vigent en determinats espais naturals, entre ells Es Trenc i l'illa de Sa Dragonera. El juliol de 1983 acabava el termini de suspensió, i el govern balear, conservador, aprovà les normes subsidiàries d'aquelles zones, donant un grau màxim de protecció a Sa Dragonera (vella reivindicació ecologista a Mallorca) i, en canvi, autoritzant la urbanització parcial d'Es Trenc.

La urbanització autoritzada, que fou qualificada en medis pro-governamentals com a «prudenciosa», permetia l'edificació, a partir d'una distància de 500 metres de la costa, en una superfície total de 910 m², amb una població estimada de 3.000 habitants. Tot això, a la darrera platja verge que gairebé queda a Mallorca.

A Campos, la notícia fou rebuda amb mostres de satisfacció. El batlle, Guillem Mas, independent, manifestava que «el projecte d'urbanització és el millor que es pot fer perquè és intel·ligentíssim». I els seus arguments per a justificar l'actitud favorable del poble respecte de la urbanització eren prou clars: entre altres coses, els promotors es van compro-

Sala de sessions del Parlament Balear / Oscar Pipkin

Es Trenc: prohibit el nudisme / Oscar Pipkin

metre a contractar mà d'obra local. «Si uns altres municipis es beneficien del turisme de les seues costes —es preguntava el batlle Mas—, ¿per què no ho fem de fer nosaltres?»

L'esquerra i, per descomptat, els grups ecologistes, no hi estigueren d'acord. Argüien que «un procés urbanitzador implica modificacions ambientals i de l'entorn pràcticament irreversibles». A finals del juliol esclatà la polèmica entre el govern i el grup parlamentari socialista, quan aquest darrer denuncià greus irregularitats en l'expedient del projecte. Els socialistes mantenen que, segons el projecte, hi ha una zona sense limitació d'altura i, a més a més, es preveu l'existència d'un complex hotelier construït gairebé damunt les dunes.

No cal ni dir que el govern, a través del seu conseller d'Ordenació del Territori, Jeroni Sàiz, s'apressà a desmentir totes les afirmacions dels socialistes. Tanmateix, i enmig de la polèmica, el grup parlamentari socialista presentà una proposició no de llei demanant al govern la reconsideració de les normes subsidiàries d'Es Trenc.

Les sorpreses d'Unió Mallorquina

En aquest moment comença la sorprenent trajectòria d'Unió Mallorquina, el partit que presideix Jeroni Albertí i que dona suport parlamentari al govern minoritari de la coalició conservadora. Hom donà por descomptat que la decisió d'autoritzar la urbanització parcial de la zona havia estat presa pel govern amb el vist-i-plau d'UM. No obstant això, al novembre de 1983, a l'hora de considerar la proposició socialista, el grup regionalista d'Albertí

La platja d'Es Trenc, un punt de conflicte / Oscar Pipkin

anuncià la decisió de votar-la favorablement, rompent així el suport parlamentari al govern Canellas.

El 17 de novembre del 83, doncs, el Parlament Balear aprovà la proposició no de llei socialista, i el grup governamental quedà, per primera vegada, tot sol a la votació. El govern restava, d'altra banda, moralment obligat a reconsiderar la seua decisió respecte d'Es Trenc.

La resposta de l'executiu autonòmic fou mantenir-se en el seu criteri favorable a la urbanització, però, simultàniament, sol·licità un nou debat parlamentari. Tot i l'oposició dels socialistes, que consideraven innecessari debatre una qüestió sobre la qual el Parlament ja s'havia pronunciat, s'arribà a la sessió plenària el dia 7 de desembre de l'any passat, per a tornar a discutir el tema.

Unió Mallorquina tornà a donar una sorpresa, votant en contra del mateix text —el socialista— que havia aprovat setmanes abans. «Per a no posar el govern contra les cordes», intentà justificar Jeroni Albertí. La solució de

compromís, aprovada per conservadors i regionalistes, fou la creació d'una comissió que havia d'elaborar una normativa de protecció per a Es Trenc.

Seria aquesta comissió la que, un mes després, aprovaria la proposició de llei protectora, sempre amb el vot negatiu de la coalició conservadora.

El camí de la violència

Mentrestant, el tema començava a ultrapassar l'àmbit estrictament parlamentari. El dia 9 de febrer de 1984, coincidint amb la reunió del Parlament per a donar tramitació a la proposta, un miler de ciutadans de Campos es va manifestar davant la seu del legislatiu, amb el batlle al front. Els campaners manifestaven així el seu suport al projecte urbanitzador, considerant la proposició de llei com a discriminatòria. Van sovintejar els crits d'«Albertí, venut» i lemes com el de «Campos val més que un caramull d'arena». Era el començament d'actituds més violentes que no les mantingudes fins aleshores. Començava el clima de violència i de tensió a Campos i a Es Trenc.

Més endavant, i mentre

Albertí denunciava la campanya empresa per Alianza Popular contra el seu partit, i els conservadors negaven qualsevol vinculació amb el moviment de contestació de Campos, Unió Mallorquina decideix introduir modificacions a la Llei de Protecció, recollint els criteris dels empresaris campaners.

I mentre prosseguia el tràmit parlamentari, a Campos esclatava definitivament la violència. Els grups «incontrolats» començaren a treballar a començament de març, tallant els accessos a Es Trenc amb dos cotxes incendiats i caramulls d'arena. Un altre dia, de sobte, els camins van aparèixer tancats amb cadenes, que ningú no sabia qui havia col·locat. Era palesa, però, l'actitud favorable —passiva si més no— de l'ajuntament i del poble de Campos.

I, ara, ve l'estiu

A la fi, a la darrereria de maig, quedà aprovada la Llei de Protecció. Les esmenes presentades pels regionalistes no foren acceptades. Es tornà a produir una sorprenent votació: Alianza Popular sumà els seus vots als de l'esquerra.

Hom esperava, aleshores, la reacció de Campos. L'espera fou curta. Dos dies després, la policia municipal d'aquella localitat començava a advertir als nudistes la prohibició de la seva ja habitual pràctica, per a passar immediatament a la denúncia.

El resultat és que Es Trenc, una platja que des de fa anys, per aquestes dates, era sempre plena, avui resta buida. Hi ha por a anar-hi, i els hotelers de la zona comencen a pensar, amb preocupació, en les reaccions del turisme.

Queda per endavant tot un estiu.